

AGNÈS MARTIN-LUGAND

Kvapka šťastia v rannej káve



Ljndeni

Kvapka šťastia v rannej káve

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Agnès Martin-Lugand
Kvapka šťastia v rannej káve – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS  **MEDIA**

AGNÈS MARTIN-LUGAND

Kvapka šťastia v rannej káve

Ljndeni

*Venujem svojim slniečkam Guillaumovi,
Simonovi-Aderawovi a Rémimu-Tarikovi*

Ukáže sa, že niektoré zdanlivo neúmyselné činy (...) sú od základov motivované a podmienené rozumovými dôvodmi, ktoré unikajú vedomiu človeka.

Sigmund Freud

*After We Meet,
I Have a Tribe*

~ 1 ~

Štyri roky. Štyri roky od chvíle, čo odišli. Štyri roky odvtedy, čo ma tu rodičia nechali samu. Štyri roky prešli odvtedy, čo som si v ten februárový deň sadla pod olivovník na lavičku z tepaného železa, ktorú mama tak milovala. Štyri roky ubehli, odkedy som si pred nimi vyliala smútok a zlosť. A odpustila som im. Dostala som do daru tie najúžasnejšie bytosti na svete. Ako by som im vôbec mohla niečo zazlievať?

Mojej nekonečnej láske k rodičom sa nikto nemôže čudovať. Mama mi ustavične opakovala, že som ich malý zázrak. Moji rodičia sa šialene ľúbili a dlho si vystačili celkom sami. Napriek tomu si priali, aby sa ich hniezdočko lásky rozrástlo. Život prináša prekvapenia. Dobré aj zlé. Problém s počatím dieťaťa ich nerozdelil, to ani náhodou, dokonca ich zblížil. Horovievali, že iba vďaka ich sile som nakoniec uzrela svetlo sveta. Napokon, čo tam po tom, ako došlo k tomu, že som tu už tridsaťdeväť rokov. Z dvojice sa

celkom prirodzene a s úplnou samozrejmosťou stala trojica. Ľúbili ma a rozmaznávali, snažili sa dobre ma vychovať, nešetrili chválou, no vedeli ma aj pokarhať. Dali mi všetko, aby som si v živote našla tú správnu cestu. Vždy som mala pocit, že vyrastám v šťastnom domove, kde mojich priateľov vítajú s otvorenou náručou. Vďaka rodičom a ich slobodnému duchu, ktorého vstúpili aj mne, som sa mohla hľadať a nachádzať, dovoliť si objavovať ženu, ktorou som sa chcela stať. A potom sa jedného dňa dozvedeli, že mamine nervové bunky, jednu za druhou, zožiera nejaké svinstvo. Netrvalo dlho a prestala spoznávať ľudí, nevedela ani, kto je. Pravdaže to predtým tajili, aby ma chránili. Boli to vynikajúci herci. Mama mala odjakživa hlavu v oblakoch a otec sa mal na pozore, vždy keď som k nim prišla. Netušila som, že sa nad nami sťahujú búrkové mračná. Žila som ďaleko, v Paríži, a keď som pricestovala do rodičovského domu na juhu, sústredili všetky sily na boj za zachovanie svojho tajomstva. Niekoľko by mohol namietať, že som nebola voči nim dosť pozorná, a možno by mal pravdu, ale aj keď som si niečo všimla, nič už nemohlo prerušiť pekelnú špirálu, do ktorej sa dostali. Pochopila som to pri čítaní ich listu na rozlúčku. V niekoľkých riadkoch, z ktorých dnes rovnako ako z nich zostal len dym, ma prosili o odpustenie za utrpenie, ktoré mi spôsobia. Obaja však vedeli, že keby z nich zostal nažive len jeden, iba by mi pridával na trápení. Prosili ma, aby som im odpustila, že ich vzájomná láska priviedla k takému sebeckému. Áno, ich láska bola ako veľká voda, pripravila ich o všetko, aj o jedinou dcéru.

– Hortenzia?

Začula som tichý hlas Kati, mojej najlepšej priateľky, a neubránila som sa úsmevu. Bola mi sestrou, ktorú som nikdy nemala. Spoznala som ju na prvej hodine tanca pred tridsiatimi piatimi rokmi. Obzrela som sa ponad plece, kráčala ku mne zababušená v hrubom vlnenom kabátiku. Kto tvrdí, že v Provensalsku je vždy krásne počasie? V ten deň akoby sa aj ono naladilo na môj smútok, všetko bolo sivé a ľadový mistrál prenikal až do kostí. Ponúkla som Kati miesto na lavičke. Mlčky si prisadla, chytila ma za ruku a zadívala sa na olivovník.

– Škoda, že tu nemôžeš zostať o deň či dva dlhšie, – zašepkala. – Chodíš tak zriedkavo...

Zhlboka som sa nadýchla. Zaplavila ma ďalšia vlna smútku.

– Máš pravdu, veľmi mi to chýba. Lenže ty vieš, že som prišla iba kvôli ockovi a mame, nemôžem byť dlhšie preč.

– To znamená, že kurzy sú plné, a to je dobre.

– Áno, dá sa to tak povedať.

– Vieš, kedy v lete prídeš?

– Presný dátum ti nepoviem, ale najneskôr cez víkend okolo štrnásteho júla. Čoskoro sa pustím do organizovania stáží a začnem rezervovať izby.

Odmietla som sa vzdať rodičovského domu na vidieku v Bonnieux, dedinke učupenej vysoko na úbočí Luberonu. V čase, keď rodičia stratili nádej, že sa im podarí mať dieťa, investovali úspory do úplnej ruiny – starého gazdovstva, ktoré potrebovalo kompletnú

rekonštrukciu – a ironicky ju nazvali bastidou, statkom. Rozhodli sa odísť z mesta a usadiť sa tam. Bláznivý projekt mal byť ich dieťaťom, ibaže ako áno, ako nie, nakoniec prišlo aj na fľaše s mliekom a prebaľovanie. Všetky moje spomienky sa spájali s domom, rodičmi a Kati. A keď ockovi bolo jasné, akej celoživotnej vášni nenávratne prepadla jeho dcéra, prerobil nevyužitú starú sýpku na tanečné štúdio, ktoré v ničom nezaostávalo za profesionálnymi. To, že si v dome vzali život, nijako neoslabilo puto, ktoré ma k nemu viazalo. Tam sa milovali, splodili a ľúbili ma a ich popol odpočíval pod ich olivovníkom. Ako by som mohla pripustiť, aby sa tej zeme a kamenných múrov zmocnili cudzí ľudia?

– Prešla si sa po dome? – spýtala sa Kati. – Všetko je v poriadku?

S manželom Matejom ma prichýlili vo svojom malom dedinskom dome zakaždým, keď som vo februári prišla navštíviť olivovník svojich rodičov. Bolo by zbytočné a príliš náročné sprevádzkovať dom na dvadsaťštyri či štyridsaťosem hodín. Zbožňovala som u nich strávené chvíle, presiaknuté nehou, pokojom a pohodou. Obaja mali dar robiť druhým dobre. Jediným gestom či nenápadnou, hoci aj úplne drobnou pozornosťou vedeli potešiť aj to najzranenejšie srdce. Pred piatimi rokmi sa im narodil synček, na ich spôsobe života sa však nič nezmenilo. Iba čo ich otvorenosť a veľkodušnosť voči ľuďom, ktorých mali radi, získala nový rozmer. S pokojom v srdci som počúvala ich rozprávanie o jednoduchom živote späťom s prí-

rodou, ktorá bola pre mňa symbolom čistoty. Kati bola včelárka a Matej mal lesnícku firmu.

– Myslím, že zimu znáša dobre, – odvetila som.

– Poznáš svoj dom... Len čo sa oteplí, budeme ho pravidelne otvárať a vetrať.

– To je od vás milé, ale máte dosť vlastných starostí. Nestrácajte čas...

– Akoby si nevedela, že to pre nás nie je nijaká starosť...

Vstala a ponúkla mi rameno. Bol čas.

– Ak chceš chytiť vlak, musíš ísť.

Zhlboka som sa nadýchla, aby som si dodala odvahy. Pustila som jej ruku, podišla k *olivovníku* a rozlúčila sa s ním. Priložila som naň dľaň, pohladila ho, pritisla k nemu líce.

– Mami, ocko, ľúbim vás. Dovozenia v lete...

Celou cestou sa nám s Kati nezatvorili ústa. Bolo to také babské trkotanie, čo pomáha prekonať svetobôľ a prázdnotu, ktorá nás každú chvíľu mohla pohltiť. Mali sme svoj rituál. Až po odbočku z rýchlostnej cesty sme veselo štebotali, ale keď sme sa priblížili k stanici a od nevyhnutnej rozlúčky nás delili posledné stovky metrov, stíchli sme. Zaparkovala pri požičovni áut a nechala motor bežať. Sama som vystúpila z auta, Kati ma nikdy neodprevádzala na nástupište. Ani jedna z nás sa nechcela pred ľuďmi rozplakať. Poďakovala som jej, poslala pozdrav Matejovi a kládla jej na srdce, aby na seba dávala pozor. Ona odvetila, že je šťastná, že sme sa videli, poslala pozdrav Aymerikovi, Sandrovi a Bertille a zaprisahala ma, aby

som sa, preboha, opatrovala. Posledný bozk na rozlúčku a vystúpila som. Vo dverách staničnej haly som sa zvrtila a s úsmevom jej naširoko zamávala. Dupla na plyn, zatrúbila a už jej nebolo. A potom na mňa doľahla ťažoba a predstavila som si Kati, ako žmurká, aby jej oči nezaliali slzy. Roky bežali. Bastidu som opustila pred vyše pätnástimi rokmi a svoje životné aj profesionálne šťastie, radosť a uspokojenie som našla v Paríži. Hoci som zostala silno pripútaná k rodnému Luberonu, nikdy mi nenapadlo, že by som opustila aktivitou prekypujúce hlavné mesto s jeho svetlami, predstaveniami a nočným životom, čo ma opantali. Jednako som pri odchode vždy cítila rovnaké pichnutie pri srdci a hrču v hrdle, zakaždým ma prevalcovala samota. Stále tu bola tá trhlina v duši, ktorá sa nikdy nezacelí. Smrť rodičov s tým však nemala nič spoločné. A samota sa vytratila, len čo som na stanici Gare de Lyon vystúpila z vlaku. Môj parížsky život ma znova vtiahol do víru, zlepšila sa mi nálada a s nadšením som sa vracala do školy.

Hoci sme kdesi vo vnútri stále cítili ochrannú ruku nášho mentora Augusta, pred piatimi rokmi sme sa so Sandrom a Bertillou do jeho tanečnej školy vrátili. Mala som dvadsaťpäť, keď som po niekoľkých rokoch vypadla z kolotoča predstavení na malých a stredných scénach. Na tie veľké som sa nikdy nedostala. Nebrala som to dosť vážne a chýbala mi disciplína potrebná na to, aby som prenikla k svätému grálu. Znechutená rokmi strávenými na konzervatóriu som začala cestovať, užívala si mladosť a ako správny dobrodruh som

bez štipky ľútosti zabuchla za sebou dvere do sveta akademického tanca. Iba vďaka rastúcemu znepokojeniu v maminých a ockových očiach som sa konečne pozrela pravde do očí a vzala svoj život pevne do rúk. Ak sa budem správať ako večná pubertiačka, nikdy zo mňa nič nebude. Bol najvyšší čas dospieť a urobiť z nich rodičov právom hrdých na svoju dcéru. Chcela som sa presvedčiť, či som schopná ďalej žiť pre svoju niekdajšiu vášeň, alebo ju budem chtiac-nechtiac musieť odsunúť bokom. Prišla som na Augustov prijímací pohovor. Poznala som ho z počutia, predchádzala ho povest' tvrdého, ale správneho chlapa. Po vyše dvadsiatich rokoch vedenia gigantickej školy sa rozhodol venovať už iba neprispôsobivým, vytŕčajúcim z radu a pomôcť im nájsť sa. Stres ma prinútil húževnato trénovať, ale moje vystúpenie bolo úplné fiasko. August ma napriek tomu prijal. Na jeho hodinách som stretla Sandra a Bertillu, ktorí sa neskôr stali mojimi kolegami.

Sandro v tom čase dorazil z Brazílie, aby na sebe tvrdo makal a zdokonalil sa. Veľmi dobre si uvedomoval svoj talent, ale chcel zostúpiť z piedestálu. Nakoniec zostal v Paríži natrvalo. Kamkoľvek sa pohol, všetci sa za ním otáčali predovšetkým pre jeho pleť farby medi a atletickú postavu, no len čo prehovoril, prvé slová a mäkký prízvuk človeka presvedčili, že za zovňajškom estéta sa ukrýva chalan obdarený neobyčajnou milotou, veľkodušnosťou a zmyslom pre humor v každej situácii. Keď sa jeho telo dalo do pohybu, vyžarovala z neho neskrotná sila a zmyselnosť. Na prijímačkách všetci uchádzači sledovali jeho choreo-

grafiu s otvorenými ústami a v duchu sa pýtali, ako sa sem dostal taký talent a najmä, čím by po jeho vystúpení ešte mohli zapôsobiť. August však asi odhadol jeho slabé miesta a prijal ho.

Bertillu prinútilo skúsiť šťastie zranené ego. Ako mladú mamu jednoročných dvojčiat ju vyrazili z tanečnej skupiny, v ktorej pôsobila niekoľko rokov. Keď nám opísala svoju situáciu, pozorne som si ju premerala, no ani na okamih som neuverila, že dôvodom vylúčenia mohol byť poklesok, ktorého sa dopustila. Bertilla bola ako tlejúca pahreba. Len čo táto na prvý pohľad zdržanlivá žena nedosiahla, čo chce a ako chce, na povrch sa predrala jej nekompromisná povaha. Mala som tú česť zažiť jej výbuchy hnevu. No keď začala tancovať, ťažko sme boli schopní pripustiť, že to je ten istý človek, ktorý nám pred chvíľou vyčistil žalúdok. Jej telo sa premenilo na najjemnejší nástroj, jediným pohybom vyvolala omračujúci pocit, postačujúci na to, aby sa človek odpútal od zeme.

Stali sme sa priateľmi a boli si vzájomnou oporou počas šialených rokov pod Augustovou láskavou taktovkou. Uvedomovali sme si, že nás vzal pod svoje ochranné krídla a upol sa na nás, občas sme dokonca nadobúdali dojem, že sme vyvolení. Jeho prístup k nám bol však o to prísnejší a jeho nároky na nás vyššie. Naše duševné rozpoloženie vôbec nebral do úvahy. Museli sme tancovať, tancovať a ešte viac tancovať, až do roztrhania tela. Dupal na nás, vôbec nás nešetril, chcel zistiť, koľko z nás môže vytĺcť, ustavične skúšal, kde sú naše hranice. Jeho krédom bolo prinútiť nás tancom vyrozprávať príbeh. Očakával, že

vydolujeme a oslobodíme emócie zahrabané v najhlbších zákutiach našej bytosti. Nedoprial nám takmer žiadny odpočinok, jednako sme boli ochotní ruky-nohy si dolámať, len aby sme splnili všetky jeho nároky. Hoci jeho študenti boli rebelské povahy, nikto sa mu nikdy nevzoprel. So Sandrom a Bertillou sme ho požiadali o možnosť pridať si jeden ročník školy navyše. On však považoval svoje poslanie za splnené a našu požiadavku odmietol. Zároveň nám navrhol, aby sme na striedačku asistovali na jeho hodinách. Prenikali sme do jeho spôsobu vyučovania tanca, cítila som sa ako Alica v krajine zázrakov. August nás povzbudzoval, aby sme sa ako kandidáti pripravovali na získanie profesorského diplomu. Postavil nás tvárou v tvár realite. Vďaka nemu a jeho húževnatosti sme dreli ako kone a nakoniec sme ten zdrap papiera získali. A potom nás nechal vzlietnuť na vlastných krídlach. Každý z nás učil na inej škole, nikdy sme však jeden druhého nestratili z dohľadu, práve naopak. Ani s Augustom sme sa nerozišli, pravidelne sme sa uňho stretávali. Jedného dňa nám pri večeri odovzdal opraty:

– Som unavený, deti moje. Čoskoro to zabalím.

Bolo to, ako keď vystrelí. Vyskočili sme zo stoličiek, prekrikovali sa a snažili sa mu v tom zabrániť. Jeho rozhodnutie nám spôsobilo taký šok, že sme zabudli na úctivý odstup, ktorý sme voči nemu zvyčajne zachovávali.

– To stačí, – pokojným hlasom nás umlčal.

Jedným pohybom ruky nás vrátil na miesta ako poslušné deti.

– Ja s kurzmi končím, ale vy otvoríte svoje. Od začiatku budúceho školského roka budete školu viesť a budete v nej učiť. Prijmite, koho chcete, deti, dospelých aj starcov ako ja. Robte, čo chcete a čo túžite svojím umením prinášať. Ak odmietnete, kurzy sa s konečnou platnosťou skončia. Iba vám môžem odovzdať štafetu. Ste moje deti...

Hodnú chvíľu sme sa mlčky dívali na jeho spokojnú, dojatú tvár. Keď sme na seba pozreli, v Bertilliných a Sandrových očiach sa zrkadlili rovnaké pocity, aké som prežívala aj ja: strach, zodpovednosť, a tiež chuť pustiť sa do toho a urobiť z nášho duchovného vodcu hrdého otca. Cítila som, ako mi rastú krídla, nápady prichádzali jeden za druhým a prebúdžali sa vo mne nové túžby, nebola som schopná ich zadržať.

– Svoje rozhodnutie neolutujete, August. Môžete nám dôverovať, – prehovorila som ako prvá.

Škola nám v podstate dobre fungovala. Sotva sme oznámili zápis, kurzy sa naplnili. Na chodbách sa to len tak hmýrilo ľuďmi všetkých generácií. Striedali sa u nás trojroční drobčekovia aj starci, ktorých vek sa neprehrádza... Bertilla sa im prihovárala jazykom klasického tanca, my so Sandrom rečou moderného džezu, on navyše ovládal tance z celého sveta. Pritom sme v prípade potreby boli schopní poľahky zaskočiť jeden za druhého. Obe sály boli ustavične obsadené, dostávali sme haldy životopisov od profesorov, ktorí túžili s nami spolupracovať a pôsobiť pod Augusto-vou vlajkou.

~ ~ ~

Končila som hodinu s „dorastom“. Tie dospievajúce dievčatá som zbožňovala. Na začiatku hodiny prosíkali, aby som im povedala, akú choreografiu chystám na záverečné školské predstavenie. Nebola som schopná udržať svoje nadšenie na uzde a čo-to im predviedla. Vzápätí začali pišťať, aby som im ukázala všetko. Mali sme pred sebou dlhé týždne príprav a chcela som posunúť latku vyššie ako predchádzajúci rok. Dievčatá boli talentované a tvorili zohratú skupinu, z môjho pohľadu teda stálo za pokus pozdvihnúť úroveň predstavenia a zároveň, pravdaže, aj moje nároky na dievčatá. Za tých päť rokov sa niektoré pekne vypracovali. Vďaka vytrvalosti, trpezlivosti a láskavosti som v nich objavila aj tú povestnú iskru navyše. Bola som si istá, že sa nám podarí vytvoriť niečo pekné. Priala som si krásne finále. Väčšina z nich čoskoro opustí školu a moje kurzy. V sedemnástich bol pre ne tanec len voľnočasovou aktivitou. Pohltí ich študentský život a iné záujmy. Pred mojimi očami vyrastali a stávali sa mladými ženami. Usúdila som, že musím vzdať hold ich zanieteniu a talentu.

– Tak dobre! Ukážem vám to, dievčatá, – podvolila som sa s úsmevom.

Zatlieskali a s radostným vzrušením si posadali nabok. Zriedka som sa predvádzala, nechcela som ich svojimi rokmi praxe znechutiť. Bola som tu preto, aby som im odovzdala vedomosti, naučila ich pracovať so svojím telom a ovládať ho, hýbať a rozvíjať sa a dobre sa cítiť. Nastavila som do prehrávača skladbu *Čierna bunda* od Aarona, ktorý nám bude niekoľko ďalších mesiacov robiť spoločnosť, zverila ovládač

jednému z dievčat a postavila sa doprostred sály. Hľadila som očkom na svoj obraz v zrkadle, sklonila hlavu, znožmo a s rukami pri tele som dala znamenie a tóny piesne nás vtiahli do svojho rytmu. A potom som vzlietla. Moje telo sa vlnilo a vibrovalo príbehom, ktorý som chcela vyrozprávať. Túžila som po živote, energii a radosi. Myslela som na všetko, aj najnepatrnejší pohyb prsta bol v mojich očiach výrečný, hoci som ich podchvíľou zatvorila. Počas tých štyroch minút a tridsiatich piatich sekúnd malo aj najnenápadnejšie gesto moc vyslať silné posolstvo. Odrazu niekto zvýšil hlasitosť. Usmiala som sa. Medzi dievčatami stál Sandro. Začul, že sa v mojej sále niečo deje, nedalo mu to a vošiel. Na jeho vkus som príliš zriedka tancovala sama. Neomylné zareagoval na hudbu – tak dobre ma poznal – a presne vystihol okamih, keď mali moje kuriatka otvoriť všetky stavidlá. Mal nastať výbuch, chcela som, aby svojou energiou ovládli priestor, uchvátili divákov svojou slobodou a odniesli si ten pocit do života. Práve to som sa im snažila ukázať a zostala som prekvapená, akú radosť to prináša, keď sa človek odviaže. Potom sa v štúdiu opäť rozhostilo ticho a Sandro obdivne zahvízdal:

– Dobre sa zabávajte, dievčatá!

Žiaril a usmieval sa ako slniečko. Šepla som „ďakujem“, jeho pochvala bola vždy ako pohladenie na duši.

– Tak, poďme na to! – vyzvala som študentky.

Na ich tvárach som videla tieň pochybnosti.

– To dáte! Neposielam vás na porážku. Viem, že tú choreografiu zvládnete, – povzbudila som ich.